מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהי דמוקרטיה ומהם עקרונות הבחירות
- לתרגל ניסוח טיעון עם טענה נגדית והפרכה
- להכיר את משפחת המילים ב־ח־ר ואוצר מילים של שיח מכבד

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה – דמוקרטיה ועקרונות

1. ב – שיטת שלטון שבה האזרחים בוחרים את מנהיגיהם
2. ב – הכיתה מצביעה בהרמת יד לאן לנסוע
3. ב – לאתר מידע ולהסיק מסקנות
4. ב – הבנה של המושג דמוקרטיה
5. ב – דעה שמנוגדת לטענה שלי

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – בדמוקרטיה כל האזרחים משתתפים בהחלטה
2. נכון – זו דרך פשוטה להביע עמדה ולהכריע ברוב
3. נכון – כך הטיעון נשמע מנומק ומשכנע יותר
4. לא נכון – שיח מכבד נדרש גם כשיש חילוקי דעות
5. לא נכון – בדמוקרטיה זכות ההצבעה שייכת לכלל האזרחים

חלק ג' – משפחת המילים ב־ח־ר

1. בוחרים
2. בחירות
3. נבחר
4. ב-ח-ר
5. בחירה

חלק ד' – התאמה – מושגים והגדרות

- 1 – ה (שיטת שלטון שבה האזרחים בוחרים מנהיגים)
- 2 – ד (דעה המנוגדת לדעתי)
- 3 – ב (הסבר מדוע הטענה הנגדית שגויה)
- 4 – א (דיבור בנימוס גם בחילוקי דעות)
- 5 – ג (הזכות של כל אזרח להשתתף בבחירות)

חלק ה' – סדר נכון – שלבי כתיבת טיעון

1. ניסוח עמדה ברורה בשאלה הנדונה
2. הצגת הסיבה או ההוכחה לעמדה
3. הצגת הטענה הנגדית האפשרית
4. הפרכת הטענה הנגדית וסיכום העמדה

חלק ו' – כתיבה והבעת עמדה

1. תשובה טובה תכלול עמדה ברורה, נימוק אחד לפחות, התייחסות לטענה נגדית והפרכה קצרה, בשפה מכבדת
2. משפט קצר ואישי המביע מעורבות וכבוד לדעת הרוב

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הגדרה בסיסית של שלטון באמצעות בחירת האזרחים
- הבנה שטענה נגדית מנוגדת לעמדה האישית
- מחויבות אישית קטנה ומציאותית

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בהצבעה מהירה בכיתה כדי לחבר את התלמידים לנושא באופן חווייתי
- כדאי לעודד שימוש בבנק מילות הטיעון שנבנה על הלוח בזמן הכתיבה
- ניתן להקל על תלמידים מתקשים בעזרת שלד משפטים כגון 'לדעתי... כי...'

דף תרגול: דמוקרטיה וזכות ההצבעה

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נתרגל מושגים בנושא דמוקרטיה, הצבעה והבעת עמדה מנומקת, בהתאם לטקסט ולדיונים שנלמדו בכיתה.

1 חלק א' – הבנה – דמוקרטיה ועקרונות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי דמוקרטיה?

א) שיטת שלטון שבה אדם אחד מחליט הכל ב) שיטת שלטון שבה האזרחים בוחרים את מנהיגיהם

ג) שיטה שבה אין בחירות כלל ד) משחק כיתתי בלבד

2. מה קורה בפעילות הפתיחה 'הטיול השנתי'?

א) התלמידים כותבים מכתב ב) הכיתה מצביעה בהרמת יד לאן לנסוע ג) המורה בוחר לבד

ד) אין פעילות פתיחה

3. מטרת שאלות ההבנה על הטקסט היא:

א) לשנן מילים בעל פה ב) לאתר מידע ולהסיק מסקנות ג) לצייר תמונה ד) לשחק משחק קופסה

4. מה בודקים בחידון בתחילת שיעור 2?

א) ידע במתמטיקה ב) הבנה של המושג דמוקרטיה ג) ידע בגיאוגרפיה ד) כללי כדורגל

5. מהי טענה נגדית בכתיבת טיעון?

א) דעה שתומכת בטענה שלי ב) דעה שמנוגדת לטענה שלי ג) שאלה ללא תשובה

ד) משפט פתיחה בלבד

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בדמוקרטיה רק אדם אחד מחליט בשם כולם	☐	☐
2	הצבעה בהרמת יד היא דוגמה פשוטה לקבלת החלטה דמוקרטית	☐	☐
3	כתיבת טיעון טובה כוללת גם התייחסות לטענה נגדית	☐	☐
4	שיח מכבד פירושו לדבר בנימוס רק כשמסכימים	☐	☐
5	זכות ההצבעה שייכת רק לחלק מהאזרחים	☐	☐

3 חלק ג' – משפחת המילים ב־ח־ר

השלימו את המילה החסרה.

1. כאשר אנחנו מצביעים אנחנו _____ בין אפשרויות

2. התהליך שבו העם בוחר מנהיגים נקרא _____

3. אדם שנבחר על ידי אחרים הוא _____

4. המילה 'ברירה' שייכת למשפחת השורש _____

5. כאשר יש כמה אפשרויות ואנחנו צריכים להחליט, זו _____

4 חלק ד' – התאמה – מושגים והגדרות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דמוקרטיה	___	**א.** דיבור בנימוס גם בחילוקי דעות
2. טענה נגדית	___	**ב.** הסבר מדוע הטענה הנגדית שגויה
3. הפרכה	___	**ג.** הזכות של כל אזרח להשתתף בבחירות
4. שיח מכבד	___	**ד.** דעה המנוגדת לדעתי
5. זכות הצבעה	___	**ה.** שיטת שלטון שבה האזרחים בוחרים מנהיגים

5 חלק ה' – סדר נכון – שלבי כתיבת טיעון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הצגת הטענה הנגדית האפשרית
☐	הפרכת הטענה הנגדית וסיכום העמדה
☐	ניסוח עמדה ברורה בשאלה הנדונה
☐	הצגת הסיבה או ההוכחה לעמדה

6 חלק ו' – כתיבה והבעת עמדה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. האם כל החלטה כיתתית צריכה להתקבל בהצבעה? כתבו עמדה מנומקת הכוללת טענה נגדית והפרכה

2. כתבו משפט אחד שתרצו לומר לכיתה על חשיבות ההצבעה וההשתתפות בקבלת החלטות

כרטיס יציאה

מהי דמוקרטיה במשפט אחד?

מה ההבדל בין טענה לטענה נגדית?

דבר אחד שאעשה השבוע כדי להיות מעורב/ת

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀